

Sundbyberg 2022-08-04

Diarienummer: Fi2022/01284

Vår referens:

Annica Nilsson

annica.nilsson@funktionsratt.se

Mottagare:

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar promemorian Ytterligare skattesänkningar för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 50 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar cirka 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Sedan 2009 är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gällande i Sverige. Det innebär bland annat att den svenska staten erkänt rätten för personer med funktionsnedsättning till en tillfredsställande levnadsstandard för sig och sin familj samt till ständigt förbättrade levnadsvillkor (artikel 28).

Funktionsrätt Sveriges synpunkter

3 Ytterligare förstärkning av skattereduktionen

Promemorians förslag: *Skattereduktionen för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning förstärks ytterligare så att den skillnad som finns i beskattning av dessa inkomster och av arbetsinkomster*

tas bort. Det sker genom att skattereduktionen höjs för alla som har ett underlag som överstiger ca 44 000 kronor per år. Underlaget för skattereduktionen ska avrundas nedåt till helt hundratal kronor

Funktionsrätt Sverige tillstyrker förslaget.

4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: *Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2023 och tillämpas första gången på sjukersättning och aktivitetsersättning som betalas ut efter den 31 december 2022.*

Funktionsrätt Sverige tillstyrker förslaget.

Övriga synpunkter

Funktionsrätt Sverige välkomnar förslaget som innebär att den återstående skillnaden i beskattning av sjukersättning och aktivitetsersättning respektive arbete tas bort. Det är orimligt att en av de grupperna med sämst ekonomi och dessutom ingen möjlighet att förbättra den, har den högsta skatten.

Precis som tas upp i konsekvensanalysen kan emellertid avgifter som bestäms av inkomst efter skatt, t.ex. avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) såsom hemtjänst och kommunal hälso- och sjukvård också komma att öka, vilket kan innebära att den disponibla inkomsten efter dessa avgifter inte ökar eller ökar i mindre utsträckning för berörda personer. Även för personer som får transfereringar som bestäms utifrån inkomst efter skatt, exempelvis ekonomiskt bistånd, kan skattereduktionen medföra att dessa transfereringar minskar. Det motverkar intentionen och den reella ökningen i den disponibla inkomsten förstärks inte i avsedd utsträckning.

Den här effekten uppmärksammades nyligen när sjuk- och aktivitetsersättning - efter att ha halkat efter utvecklingen under lång tid - höjdes den 1 januari 2022. Höjningen medförde att de kommunala avgifterna också höjdes vilket ledde till att den efterlängttade förbättringen inte blev så hög som utlovat.¹

---

¹ Läs om detta i artiklar i Heja Olika, <https://hejaolika.se/artikel/sa-blir-sjuk-och-aktivitetsersattningen-2022/>
<https://hejaolika.se/artikel/de-med-sma-marginaler-drabbas-hardast-av-inflationen/>

Att höjda sjuk- och aktivitetsersättningar eller sänkt skatt för dessa ersättningar automatiskt leder till höjda kommunala avgifter och därmed begränsade ekonomiska förbättringar, är ett stort problem. Det illustrerar också komplexiteten i det system som omgärdar ekonomin för personer med funktionsnedsättning.

Sverige har ratificerat Funktionsrättskonventionen och därmed också bekräftat att personer med funktionsnedsättning har rätt till en tillfredsställande levnadsstandard och ständigt förbättrade levnadsvillkor. Trots det lever många med en levnadsstandard som är långt ifrån tillfredsställande. Internationella rapporter visar också att risken för fattigdom för personer med funktionsnedsättning ökat snabbast i Sverige jämfört med övriga länder i Europa under 2008–2018 samt att Sverige sticker ut som det land där den enskildes merkostnader är som högst.² Rapporter från våra egna led bekräftar en utsatt ekonomisk situation, exempelvis "Fångad i fattigdom?"³ framtagen av Riksförbundet FUB och "Minuskontot"⁴ av Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa.

Verkligheten är den att många klarar sig inte på sin aktivitets- eller sjukersättning utan är helt beroende av bidrag från anhöriga eller från kommunens försörjningsstöd. Socialstyrelsen varnar i sin lägesrapport 2020 för en ökning av personer med funktionsnedsättning som uppstår ekonomiskt bistånd.⁵ Därtill lever vi med en kraftig inflation som ytterligare försämrar läget.⁶

På senare tid har den ekonomiska situationen uppmärksammas och flera viktiga åtgärder för att förbättra ekonomin vidtagits, däribland detta förslag om skattereduktion. Det är bra, men det räcker inte.

Garantinivån behöver höjas och indexeras mot löneutvecklingen. Idag lever vi med en enorm eftersläpning om vi tittar på hur löneutvecklingen har sett ut under många års tid. En rejäl höjning av garantinivån och en indexering mot löneutveckling är nödvändiga förändringar för en acceptabel ekonomi och för att förhindra ökat

---

² <https://www.edf-feph.org/publications/european-human-rights-report-2/> och <https://www.edf-feph.org/publications/european-human-rights-report/>

³ <https://www.fub.se/nyheter/fangad-i-fattigdom-2021/>

⁴ https://www.nsph.se/wp-content/uploads/2014/09/Minuskontot_3_slutversion-formsatt.pdf

⁵ <https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/pressrum/press/vanligare-med-ekonomiskt-bistand-bland-personer-med-funktionsnedsattning/>

⁶ <https://hejaolika.se/artikel/de-med-sma-marginaler-drabbas-hardast-av-inflationen/>

utanförskap. Vi har därför välkomnat att regeringen avser att tillsätta en utredning som ska se över indexeringen av garantinivån. Men eftersom vi vet att höjningen kan ätas upp av kostnader för god man och social omsorg, behövs ett helhetsgrepp tas om den ekonomiska situationen för personer med funktionsnedsättning och en helhetsöversyn göras där även kommunala avgifter, avgifter för god man, merkostnadsersättning, ersättning för hjälpmedel samt försörjningsstöd ingår.

Avslutningsvis önskar vi att meningen "En förstärkning av skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning medför att den ekonomiska drivkraften att arbeta minskar för personer med dessa ersättningar." (s. 11) stryks. Utifrån våra erfarenheter överensstämmer den inte med verkligheten. Anledningen är att nivåerna på sjukersättning och aktivitetsersättning är så låg så att såväl önskan att få en dräglig löneinkomst och samtligt att få en förankring på arbetsmarknaden och att därmed delta i samhällsgemenskapen vida överstiger alternativet.

Med vänlig hälsning
Funktionsrätt Sverige

Elisabeth Wallenius
Ordförande